

Estote Benedicti

občasník samporských benediktínov • 38. číslo • 25. december 2024

Nádej nezahanbuje
(Rim 5,5)

ÚVODNÍK

S prvými krokmi putovania v Jubilejnom roku 2025 konečne prichádzame s občasným. Po prelistovaní Vám neunikne, že je trochu iný ako predchádzajúce čísla. V čísle chýbajú viaceré rubriky či pravidelné témy. Sme však radi, že napookn uzrel svetlo sveta. ☺

Našou túžbou je osobitne v tomto milostivom čase kráčať spolu s Vami. Máme nádej, že hoci budeme kráčať, „*síl stále bude pribúdať*“. A to predovšetkým tým, „*čo idú cestou života bez poškrvny, čo kráčajú podľa zákona Pánovho*“. Pán predsa „*neodoprie dobro tým, čo kráčajú v nevinnosti*“.

Sľubujeme, že Vás „v kráčaní podľa zákona Pánovho“ budeme povzbudzovať, duchovne pomáhať a modlitbami sprevádzať.
o. františek

Najradostnejšia správa znie opäť rovnako:

„Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán“ (Lk 2,11).

Milí pútnici nádeje!

Žiara Kristovej lásky, „ktorá dnes zasvietila nad nami“, nech naplní srdcia všetkých. Prijmime pravdu o narodení nášho Spasiteľa a ponúknime svoje srdcia za príbytok Bohu...

To je najväčšie šťastie!

Nech ste chrámom pre zrodené Dieťa a nech vo Vašom srdci stále rastie...

Vianočné sviatky

bohaté na Božie požehnanie
prajú

mnísi benediktíni

Sampor, Božie narodenie 2024

APOFTEGMY

Estote benedicti! Tieto slová sú nielen akýmsi zdvorilostným pozdravom *Budte požehnaní!*, ale vyjadrujú úprimné pozvanie k tomu, aby sa každý z vás, svojím vlastným spôsobom zapojil do mníšskeho spôsobu života. Mníšsky ideál je veľmi široký a pestrý, zahŕňa v sebe veľa rôznych ciest a každá z nich je snahou napodobňovať Krista a prežiť jeho evanjelium. V tomto čísle nájdete niekoľko **apoftegiem** – krátkych príbehov o prvých otcoch (abba) zo začiatku mníšskeho hnutia. Tieto príbehy poukazujú, že mníšskym životom sa dá žiť nielen na púšti alebo v klauzúre, ale aj v obyčajných podmienkach každodenného laického života, a to podľa toho, ako a komu je daná milosť. Nech sú teda aj pre vás povzbudením v napredovaní na ceste podľa Ježišovho evanjelia.

CENA ČASU

Aby si si uvedomil cenu súrodenca,
spýtaj sa niekoho, kto ho nemá.

Aby si si uvedomil cenu desiatich rokov,
spýtaj sa práve rozvedeného manželského páru.

Aby si si uvedomil cenu štyroch rokov,
spýtaj sa maturanta.

Aby si si uvedomil cenu jedného roka,
spýtaj sa študenta, ktorý prepadol
pri ročníkovej skúške.

Aby si si uvedomil cenu deviatich mesiacov,
spýtaj sa matky, ktorá nosila dieťa,
ktoré sa narodilo mŕtve.

Aby si si uvedomil cenu jedného týždňa,
spýtaj sa človeka, ktorý týždeň prežil v kóme.

Aby si si uvedomil cenu jednej minúty,
spýtaj sa človeka, ktorý zmeškal
vlak, autobus, lietadlo.

Aby si si uvedomil cenu jednej sekundy,
spýtaj sa človeka, ktorý prežil autonehodu.

Čas na nikoho nečaká.

Váž si každú chvíľu, ktorú máš.
Budeš si ju vážiť ešte viac,
ak ju budeš prežívať s niekým výnimočným.

Aby si si uvedomil cenu priateľa, alebo člena rodiny,
nesnaž sa ho stratiť.

Nikto z nás nevie, kedy príde čas nášho odchodu
a na všetko už bude neskoro.

Pamätaj:
Drž sa pevne všetkých, ktorých miluješ.

PRÍTOMNOSŤ BOHA

Myšlienka na prítomnosť Boha v našom živote ma neustále fascinuje. Sviatky Božieho narodenia ju silne pripomínajú. „Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel,“ čo v preklade znamená: Boh s nami. Boh s nami na našich životných cestách. Aj to nám pripomínal v čase komunitných duchovných cvičení doc. Blažej Štrba. Predstavil nám Boha patriarchov, ktorý ide za svojím ľudom, má kočovnú dušu, rád putuje a pútnickej palice sa nevzdáva ľahko. Boh sa neupína na miesta, ale je viazaný s ľuďmi. Chce byť teda uprostred svojho ľudu v jeho každodennosti. Toto vedomie majú v nás posilniť sviatky Božieho narodenia: Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami, urobilo si medzi nami svoj stánok. Ďakujeme vám všetkým, cez ktorých sa nám stal Boh vnímateľný a viditeľný.

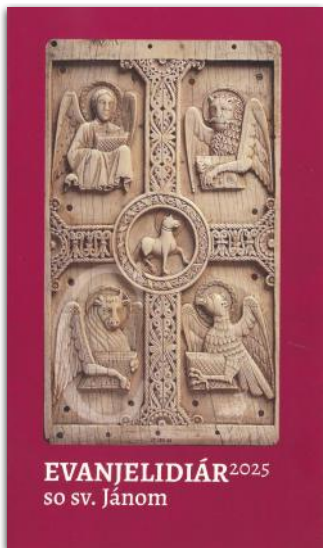
Nech nielen v tieto dni, ale neustále nosíme v sebe vedomie prítomného Boha, ktorý nás sprevádza, formuje naše myslenie, inšpiruje naše konanie a stvárnjuje naše životy. Nech vďaka nám putuje k všetkým a za všetkými, s ktorými sa križujú naše cesty.

o. Vladimír

DARČEKY PRE VÁS

Vieme, že milujete Pána. Osobitný prejav lásky k Bohu je, keď ho počúvam aj v jeho Slove. Ako po minulých rokoch i teraz **dostávate Evanjelidiár 2025**. Bude to dobrá príležitosť byť v spojení so Slovom.

Križová cesta

Doručíme ju k veľkému pôstu ☺

Trinásť, Pán Boh pri nás

Keďže jubilejný rok má trinásť mesiacov (december 2024 až január 2026) pribalili sme trinásť modlitieb zo Sampora.

Povinnosť lásky

Nachádza sa na poslednej strane.

Tri sväté omše budeme za Vás slúžiť každý týždeň

V piatok – za odpustenie hriechov,

V sobotu – za zverenie vašich rodín pod ochranu Panny Márie,

V nedeľu – za Božie požehnanie; pomoc a dary Ducha Sv.; za pokoj a zdravie.

Počas roka ste nám pomáhali pri upratovaní, sadení, okopávaní, hrabaní, murovaní, stavaní... Prispievali ste nám finančne a našu činnosť ste sprevádzali modlitbami.

Za to Vám všetkým opäť vyjadrujeme **veľkú vďaku!**

VYRÁSTLI SME Z DOMU HOSTÍ

Rodičia, ktorí majú dospievajúce deti, si neraz uvedomujú, ako im rastú pred očami. Zrazu im je všetko tesné, malé, krátke... Konštatujú: „Už si z toho vyrástol! Treba kúpiť nové.“ My sme boli vo vlastnom kláštore „hosťami v dome hostí“. Zrazu sme si začali uvedomovať, že sme z neho „vyrástli“. Ako pribúdali noví členovia, zrazu nám bolo všetko tesné a malé. Chvíľu sme si pomáhali bývaním po dvoch v celách novicov a obsadením niekoľkých izieb v hosťovskej časti, ale bolo to len dočasné riešenie. Bolo v neprospech „klopajúcich“ na naše dvere na ich ceste hľadania Boha. Tým, že sme obsadili hosťovské izby, mohli sme ich prijať menej. Jednoducho sme „z domu hostí vyrástli“.

V máji 2013 sme sa opäť pustili do budovania. Esteticky upravené okolie kostola a domu hostí sa opäť premenilo na stavenisko. Okrem vlastnej klauzúrnej časti sme potrebovali priestory pre širší okruh návštevníkov v čase našich slávností, pri ktorých sme im chceli prejavíť povestnú benediktínsku pohostinnosť. Dovtedy sme rozkladali stoly pred garážami a vždy sme trpeli, či nebude pršať, alebo páliť slnko, alebo fúkať silný vietor, ktorý niekomu zoberie kapustnicu z lyžice a preniesie na oblek suseda, ako sa to občas stávalo. Súbežne sa teda s klauzúrnou časťou začal budovať „dom chleba“ – náš „betlehem“. Táto budova dostala pomenovanie podľa pekárne, ktorú sme si už dávnejšie túžili

vybudovať, pretože nás fascinovalo pečenie chleba. Je to skutočný zážrak a Boží dar: múka, voda a Božie požehnanie práce ľudských rúk tvoria voňavý a neodolateľný

bochník chleba. V „dome chleba“ sa rodí a tam sa aj pri agapé ponúka našim návštevníkom na dvoch priestranných terasách.

Súbežne s výstavbou „domu chleba“ prebiehala aj výstavba klauzúrnej časti s novou sakristiou, prednáškovou miestnosťou, kotolňou, kapitulárom, bibliotékou, rekreačnými miestnosťami a hlavne s dostatočným počtom ciel pre mníchov. Vďaka našim architektom Mariánovi a Anne Gočovcom sa do samporského vršku zarezávali plánované budovy a keďže sme „vystúpali“ na jeho priestranný vrchol, mohli sme konečne vytvoriť aj rajsčú záhradu, ktorú lemuje krížová chodba a celý mníchov. Spolubratia z Poľska sa vždy tešia na pobyt v Sampore. Hovorí, že pri každom vychádzaní z cely ich teší radostný pohľad na krásu rajskej záhrady, čo doma nemajú. Vzhľadom na to, že kláštor je „nalepený“ na samporský vršok ako lastovičie hniezdo, jeho zvláštnosťou je, že z každého podlažia sa môžeme dostať priamo do okolitého terénu. Konečne má benediktínsky kláštor v Sampore svoje typické kláštorne usporiadanie, a to kostol, mníšsku časť, dom pre hostí a priestor pre návštevníkov.

o. Vladimír

KRÁSA PANNY MÁRIE V KVETE SVÄTOSTI

Skúsenosť ľudského života poukazuje na vlastnosti, ktorými sa človek prejavuje vo vzťahu k druhým, tiež k spoločenstvu, do ktorého patrí a k celej spoločnosti. Jednou z takýchto vlastností je krása; týmto pojmom sa vyjadruje vlastnosť toho, čo je pekné. Slovenský jazyk pozná ďalšie synonymá tohto pojmu ako nádhera, pôvab, príťažlivosť. Pri vzťahovaní krásy na človeka poukazujeme najmä na jeho vnútorný rozmer, ktorý je vlastný každému človeku, pretože ľudské bytie je krásne z hľadiska na svojho Stvoriteľa. Ako pripomína svätý Tomáš Akvinský, Boh je krásny svojou dokonalosťou [Summa th. I 39,8], ktorá je v plnosti vyjadrená v kráse stvorenia. Božia krása zahŕňa krásu celého stvorenia a nekonečne ju presahuje.

Krásou stvorenia je preniknutá aj Panna Mária, ku ktorej smeruje náš duchovný pohľad práve v čase a osobitne si to uvedomujeme počas sviatku Nepoškvrneného počatia Panny Márie. Náš národ ospevuje Máriu v mnohých piesňach, medzi ktorými je zvlášť obľúbenou „*Celá krásna si, Mária*“. V texte tejto piesne nachádzame vyjadrenie zásadnej teologickej pravdy, ktorou je Máriina svätosť, čo vyjadrujú slová: „*Celá krásna si, Mária, v tebe škvŕny nijakej niet [...] Celá krásna si bez škvŕny, dedičného hriechu viny.*“

Dar Máriinho materstva nie je možné oddeliť od plnosti daru jej svätosti. Skutočnosť dedičného hriechu sa dotýka každého

človeka. Výsadu oslobodenia od tohto hriechu ako prejav Božieho privilégia vo vzťahu k Panne Márii je nevyhnutné akceptovať v kontexte dejín spásy celého ľudského rodu. Máriina svätosť sa plným spôsobom uskutočňuje dokonalosťou plynúcou z privilégia nepoškvrneného počatia. Božia milosť, ktorá ospravedlivuje

človeka od hriechu, teda robí človeka spravodlivým v Božej prítomnosti, spôsobuje stav svätosti. Je pravdou, že milosť je zdarma daný dar; tak pre každého človeka, ako aj pre Pannu Máriu. Žiadny človek nemá zásluhy na prijatých daroch, pretože všetko pochádza od Boha ako prvotného a jedinečného darcu každého daru a je prejavom Božej priazne a nekonečnej lásky k svojmu stvorenému bytiu. Cesta svätosti má tak byť programom každého veriaceho človeka. Druhý vatikánsky koncil vo vieroučnej konštitúcii *Lumen gentium* hovorí: „Otec milosrdenstva chcel, aby vteľeniu predchádzal súhlas predurčenej matky, aby tak, ako žena prispela k smrti, žena prispela aj k životu. To sa jedinečným spôsobom vzťahuje na Ježišovu matku, ktorá priniesla na svet sám všetko obnovujúci Život a bola od Boha obdarovaná darmi hodnými takej veľkej úlohy. Preto sa netreba čudovať, že sa u cirkevných otcov ujal zvyk nazývať Bohorodičku celou svätou a bez akejkoľvek škvŕny hriechu, akoby Duchom Svätým stvárnenu a utvorenú ako nové stvorenie. Keďže bola od

prvej chvíle svojho počatia obdarovaná krásou celkom výnimočnej svätosti, zvestujúci anjel podľa Božieho príkazu pozdravil nazaretskú Pannu ako „milosti plnú“ (porov. Lk 1,28); načo ona odpovedala nebeskému poslovi: „Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova“ (Lk 1,38).

Ekleziálna reflexia dotýkajúca sa nepoškvrneného počatia je via redemptionis. Tu nachádzame Máriu ako Ženu plnú milosti, ktorá poukazuje na vykupiteľské dielo Ježiša Krista, pretože jedine z dôvodu budúcich zásluh Božieho Syna bola oslobodená od dedičného hriechu. Práve táto cesta ekleziálnej reflexie na nepoškvrnenú Pannu Máriu odhaľuje tajomstvo dejinno-spásnych vzťahov: Nepoškvrnená – Boh Otec, Nepoškvrnená – Boží Syn, Nepoškvrnená – Duch Svätý. Od čias pontifikátu pápeža Pavla VI. je akceptovaná tretia cesta – via pulchritudinis a ukazuje nepoškvrnenú Pannu Máriu ako Ženu krásna, ako Božie krásno sprítomňované v ľudskej tvári, ktorá sa podobá tvári Ježiša Krista. Každý z nás je pozvaný k nasledovaniu tohto krásna.

Pripomínáme, že sviatok Nepoškvrneného počatia Panny Márie sa začal v Cirkvi sláviť v ôsmom storočí na Východe a o sto rokov neskôr i na Západe. Pápež Klement XI. v roku 1708 nariadil, že bude záväzným pre celú Cirkev. Túto vieroučnú pravdu Cirkvi ako dogmu vyhlásil „ex cathedra“ pápež Pius IX. 8. decembra 1854 bullou *Ineffabilis Deus*. O štyri roky neskôr sa Panna Mária pod týmto menom predstavila pri svojom zjavení v Lurdoch Bernadete Soubirousevej, ktorej povedala: „Ja som Nepoškvrnené počatie“.

Prof. ThDr. Anton Adam, PhD.

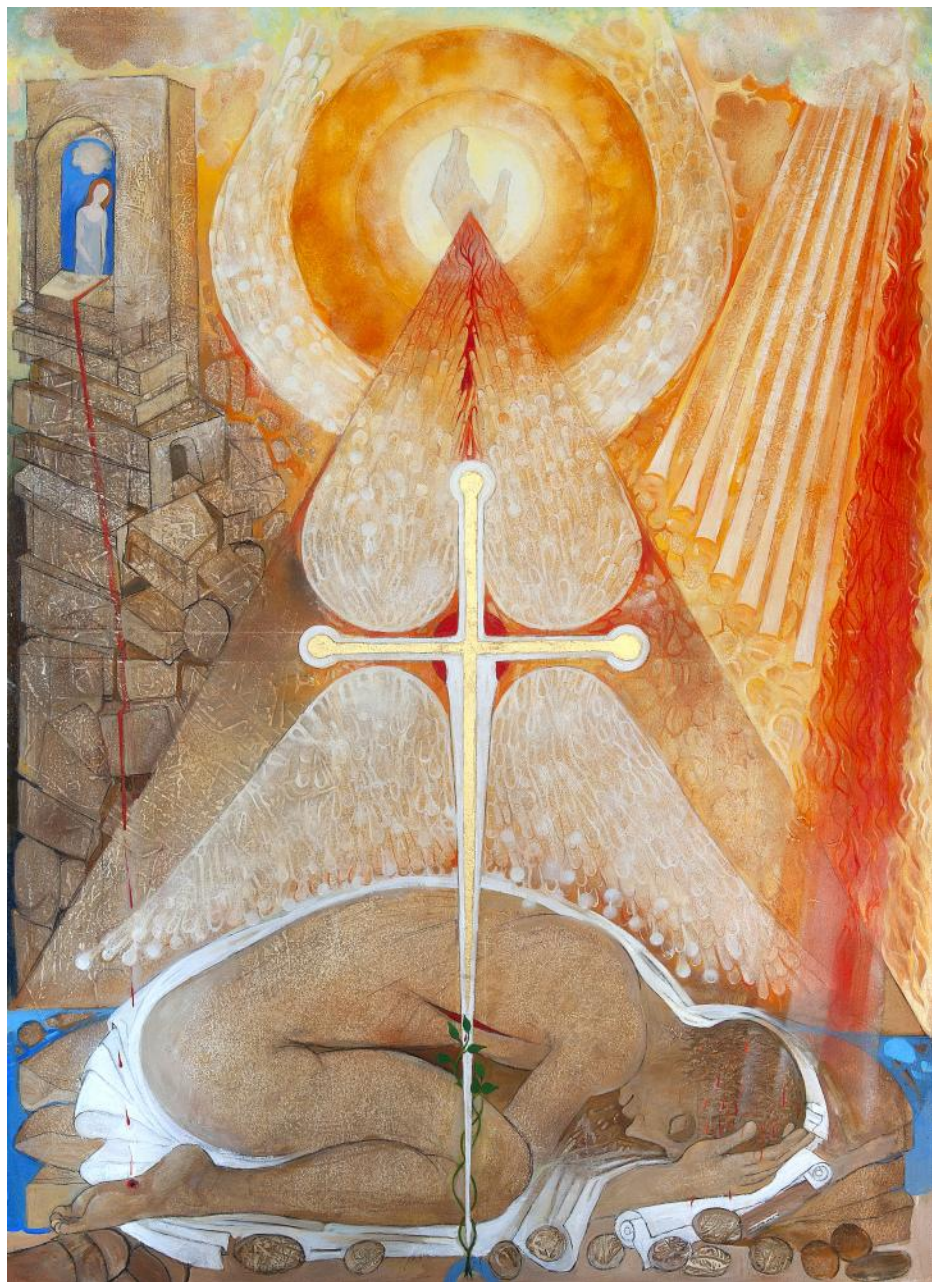

DARINA GLADIŠOVÁ – AKADEMICKÁ MALIARKA

Akademická maliarka Darina Gladišová predstavuje jedinečnú osobnosť slovenského výtvarného umenia. Narodila sa 15. apríla 1953 v Zahorciach. Študovala na VŠVU v Bratislave u profesora Želibského. Motívy tvorby má rôzne: krajinomaľba, figurálna kompozícia, ikony, filmové projekty a výtvarné realizácie v kostoloch.

Okrem mnohých ocenení doma i v zahraničí v roku 2003 získala i cenu Fra Angelica za osobitný prínos pre kresťanské hodnoty v kultúre na Slovensku. Stvárnenie viery, pravdy, krásy v dielach Dariny Gladišovej má dve polohy. Jednou je figuratívne zobrazenie tajomstva spásy od zvestovania až po zmŕtvychvstanie. Druhou polohou je kontemplatívna rovina jej diela vyjadrená abstraktne ako pocitový zážitok z tajomstva vzkriesenia, ktoré poznáva prostredníctvom vlastnej kontemplácie s Kristom. V hĺbokej úcte má Eucharistiu, čo ju inšpirovalo k vytvoreniu cyklu obrazov Corpus Christi. Svoje diela vystavovala nielen na Slovensku, ale aj v mnohých štátoch Európy.

V roku 2023 Ján Zoričák vydal knihu *Úcta k Eucharistii v umeleckom diele Dariny Gladišovej*. Viac o diele Dariny Gladišovej na <https://krestum.sk/autor/darina-gladisova/>.

Nové dielo od akad. maliarky Dariny Gladišovej s názvom **Jehošua** (2024) „dostane“ človeka na prvý pohľad. Osvieti a zaujme božskou odovzdanosťou. Autorka vniesla dve osoby – Jozueho zo Starého zákona a Ježiša z Nového zákona do jednej postavy.

JEHOŠUA

VYSVETLENIE OBRAZU

Obraz predstavuje ranokresťanskú biblickú typológiu – predobraz zo Starého zákona (Jozue) má svoje naplnenie v Novom (Ježiš). Maľbe dominuje meno *Jehošua*, יהושוע, so svojím významom „Pán (je) spása“.

Z planúceho slnka žehná **Božia ruka** a vyžaruje pokoj. Z nej vychádza všetko živé (ohnivočervený prameň), sprevádzané anjelskými krídlami. Druhé, čo zasiahne pozorovateľa, je **človek** v hlbokoj poníženej prostrácii, chránený anjelskými krídlami, poslami Božej milosti.

Človek adoruje, ponorený hlavou do zvitku Božieho zákona. Ponajprv v ňom treba rozpoznať **Jozueho**, ako to dokladajú Rachab vľavo hore, ktorá ochránila dvoch prieskumníkov zaslúbenej zeme (pozri červený povraz spustený z okna) a vpravo hore sedem trúb, zvuk ktorých spôsobil pád múrov Jericha. Aj prostrácia je ďalšou indíciou, že ide o Jozueho, keď s mečom padol na tvár pred Pánom a keď si vyzul sandále. Rieka pripomína prechod cez Jordán a 12 kameňov zasa ich úlohu zostať naveky pripomienkou dvoch skutočností: spásanosnej činnosti Pána pre Izrael a uznanie všetkých národov toho, že „Pánova ruka je mocná“.

Jehošua, po aramejsky Ješua, znamená **Ježiš** a duchovná umelkyňa ikonicky vyobrazila Ježiša na predobrazu Jozueho. Rachabin červený povraz, ktorý znamenal záchranu pre dvoch prieskumníkov, Gladišová premenila na kvapky krvi, ktoré už v Ježišových stigmách nezachraňujú iba dvoch, ale aj Rachab a Zacheja z Jericha. Trúby zas odkazujú na uzdraveného slepé-

ho Bartimeja, ktorého kričanie o pomoc privolalo Ježiša.

Ježiš zakázal používať bojové nástroje, rana v jeho boku potvrdzuje cestu nenásilia a zostane znamením Božieho sebadarovania.

Obojsečný **meč**, ktorý dominuje kompozícii, symbolizuje život, Božie slovo, ktoré všetko preniká a prináša spásu. Ježiš sa zriekol seba samého, uponížil sa a stal sa poslušný až po smrť – čo Gladišová vyobrazila telom v poníženosti i potením sa krvou v smrteľnej úzkosti. Ohnivý stĺp znázorňuje Božiu prítomnosť, s ktorou je Ježiš zjednotený a ktorá osvecuje Ježišove kvapky krvi na hlave. Ježiš schúlený v napätej agónii, potiac krv, nezúfa – zostáva v chvejúcej sa, a predsa pevnej poslušnosti. Prezrádza to pokojný výraz tváre, akoby hovoril „... nie moja, ale tvoja vôľa“.

Prechod zo smrti do života umelkyňa nežne komunikuje mladou ratolesťou obopínajúcou meč i bielou plachtou okolo Ježiša, symbolom Zmŕtvychvstalého. Plachta pripomína Markovho mladíka, utekajúceho od strachu z Getseman a tiež mladíka – hlásateľa Ježišovho zmŕtvychvstania.

Pohľadom na maľbu Jehošua tak možno zalistovať v Písme a vnárať sa do živosti dejín našej spásy, ktorej súčasťou je každý za nás. Spása, ktorú nám priniesol Boží syn *Jehošua*, je totiž pre nás a odohráva sa v nás.

Blažej Štrba

ASPOŇ TROCHA KAŽDODENNOSTI NA FOTKÁCH

Hoci, ako vieme, Boh jestvuje mimo času a priestoru, a predsa som presvedčený o tom, že má veľmi rád každodennosť – tú obyčajnú i sviatočnú.

↑ Naše husi dostali nový „byt“.
← Koncert G. Braunsteiner a J. Krigovského.
↘ Otec prior na kongrese opátov v Ríme.

← Časť tohtoročnej úrody cibule.
✓ Takto vyzeralo naše (vypustené) jazierko pred úpravami...
↘ ...a takto vyzerá teraz, po mesiacoch práce.

NÁVOD K ŠŤASTNÉMU MANŽELSTVU

Chcel by som hľadiť len na teba,
potom by sme však stáli proti sebe.
Chcel by som ťa stále držať v objatí,
potom by sme sa však nedostali ďalej.
Chyťme sa za ruky,
hľadme tým istým smerom
a kráčajme k tomu istému cieľu.
Budem ťa vždy lepšie spoznávať
a ty sa vždy viac dozvieš, kto som.
Pochopím, ako myslíš a cítiš,
ako vidíš ľudí a život.
Naučím sa spolu s tebou myslieť,
tvojimi očami vidieť
a tvojím srdcom cítiť.
Nepokúsím sa pretvoriť ťa
podľa svojich predstáv.
Budeme spolu rásť,
budeme sa vždy viac milovať a cítiť.
Cezto mňa sa staneš sama sebou
a ja s tvojou pomocou viac sebou.
Možno bude naša osamelosť
niekedy takmer neznesiteľná,
lebo z hĺbok v sebe nevedie cesta von.
Nakoniec ostaneme každý sám.
Svoju samotu však budeme niesť spolu,
a práve preto sa staneme
vždy viac a viac jedným.

(Michael Skalender, 1985)

Keď sa raz abba Makarius modlil, počul hlas: „Makarius, ešte si nedosiahol mieru dokonalosti istých dvoch žien v tomto meste.“ Starec teda ráno vstal, zobral si palicu a išiel do mesta. Našiel miesto, kde bývali a zaklopal na bránu. Jedna s nich vyšla a pozvala ho do domu. Starec si sadol a obidve ženy vedľa neho. Starec im povedal: „Kvôli vám som sa takto namáhal. Odhaľte mi teda, aké sú vaše dobré skutky, ktoré konáte.“

Ony odpovedali: „Uver nám, túto noc sme strávili spolu s našimi mužmi, tak teda ako môžu byť naše skutky dobré?“ Starec ich opäť poprosil, aby mu predsa len odhalili svoj spôsob života. Napokon povedali: „Neboli sme príbuzné, no rozhodli sme sa vydať za dvoch bratov. Bývame už pätnásť rokov v jednom dome a nepamätáme si, že by sme sa niekedy medzi sebou pohádali alebo aby jedna druhej povedala nejaké škaredé slovo. Celý tento čas sme nažívali v pokoji. Rozmýšľali sme síce, že vstúpime do ženského kláštora, no naši muži nám to napriek našim prosbám nedovolili. Keďže sme teda nemohli naplniť náš plán, urobili sme predsavzatie pred Bohom aj voči sebe, aby nevyšlo z našich úst až do smrti žiadne škaredé slovo.“ Abba Makarius, keď to počul, povedal: „Veru, hovorím, nie je rozdiel v tom, či je niekto panna, vydatá, mních alebo laik, lebo boh všetkým dáva Ducha Svätého podľa povahy každého.“ (Gerontikon 1489)

CHLIEB

Benediktínsky chlebík je už pomerne známy. Mnohí sa ho dožadujú, alebo si pýtajú recept. Skôr ako sa podelím o svoju skúsenosť, pripomeniem, že nestačia jednotlivé komponenty, dobrý chlieb je hlavne výsledkom Božieho požehnania. Najlepšie to pochopíme z rozprávania Karla Čapka z poviedky *Jehla*: „Môj nebohý dedko mal pekáreň, tak ja to poznám. Totiž, aby ste vedeli, pri pečeni chleba máte dve alebo tri väčšie a skoro posvätné tajomstvá. Prvé tajomstvo je, keď sa zarobí kvások; to sa nechá stáť v dieži, a tam sa pod vrchnákom deje taká skrytá premena: musíš čakať, až sa z múky a vody stane živý kvas. Potom sa zarobí cesto a miesi sa kopistom (varechou); to zas vyzera ako náboženský tanec, alebo čosi také. Potom sa cesto zakryje plachtou a nechá sa vykysnúť; to je druhá tajomná premena, ako sa to cesto velebne dvíha a kysne, a ty nesmieš naddvihnúť plachtu, aby si zvedavo nakukol, – ja vám poviem, to je tak krásne a divné tehotenstvo. Ja som mal vždy dojem, že tá dieža je čosi ženské. A tretie tajomstvo je samotné pečenie, to, čo sa z toho mäkkého a bledého cesta stane v peci; to je úžasné, keď potom vyberiete taký zlatý, brunátny peceň a on vonia, že ani malé dieťa nemôže skvostnejšie voňať, to je taký div – ja myslím, že by sa pri týchto troch premenách malo v pekárňach zvoniť tak, ako sa zvoní v kostole pri pozdvíhaní...“

Recept a postup: 1 kg hladkej múky – urobiť jamku a dať 2 dcl vlažnej vody, do toho 1 lyžičku cukru a kocku droždia (40 g); keď sa urobí kvások, pridáme 1 lyžicu soli, 1 lyžicu octu, lyžičku rasce (niekomu sa to zdá veľa), pohár namočených vločiek (ovsené, ražné...), 2 – 3 uvarené a postrúhané zemiaky, dobré je dodať trochu celozrnnnej múky (2 – 3 lyžice) a podľa toho, na čo máte chuť pridáme ľanové semeno, slnečnicové semená, sezam... Pridávaním vody vymiesime cesto (nie veľmi tuhé, ale ani riedke), potom ho dáme na dosku posypanú múkou, rozvaľkáme a preložíme ako lístkové cesto. Po polhodine opäť rozvaľkáme a preložíme. Po polhodine rozdelíme na dve časti (ak chcete veľký chlieb, tak nie) a vyformujeme chlebík, ktorý položíme na plech na papier na pečenie a necháme pár minút podkysnúť, potrieme vodou, nožom urobíme krížik, posypete tým, čo máte radi: sezam, vločky...) a dáme do rozohriatej rúry (200 stupňov). Pri takejto teplote pečieme 16 minút, potom teplotu znížime na 160 stupňov a pečieme ďalších 43 minút. Čas pečenia pri vysokej teplote rozhoduje o tvrdosti kôrky. Po vybratí z rúry ho potrieme vodou (prípadne pred ukončením pečenia, ak je na to rúra prispôbená, pustíme paru), zakryjeme utierkou a na mriežke necháme chladnúť.

o. Vladimír

STAVBA ORGANA VO FINÁLE

Od posledného vydania nášho občasníka sa na našom novom organe vykonalo veľké množstvo práce. V tomto krátkom priestore by sa nedalo opísať všetko, preto budem stručný: organ je takmer hotový. Vzduchový systém, vzdušnice a píšťalnice, celý píšťalový fond (takmer 1 500 píšťal), hrací stôl, žalúziová skriňa, organový prospekt, to všetko je už pripravené. Dokončuje sa tónová traktúra a zároveň sa postupne celý nástroj

zostavuje do finálnej podoby v žilinských organárskych dielniach bratov Muškocov, ktorí spolu s celým tímom dielní vytvárajú neopakovateľné a krásne dielo. Nedá mi na tomto mieste nespomenúť aj pomoc odborníkov, ktorí sa nenahraditeľne zapojili do tohto diela a spomedzi ktorých vyniká profesorka Zuzana Ferjenčíková (na foto-

grafii nižšie, pri návšteve dielní).

V snahe pokryť náklady nás podporili aj viacerí umelci, s ktorými sme usporiadali niekoľko benefičných koncertov. Posledný z nich, konaný v Sielnici (Zuzana Ferjenčíková na organe a spevácky zbor Belius z Očovej) nahrávalo aj Rádio Devín. Naša vďaka patrí všetkým, ktorí podporili veľké dielo, ktoré bude slúžiť na Božiu slávu a potešenie človeka. Na dokončenie organa nám chýba približne 65 000,- EUR, ale veríme, že s vašou priazňou sa všetko podarí úspešne dokončiť.

Po novom roku nás bude čakať oficiálne predstavenie nového nástroja v Žiline. Následne bude v priebehu februára nástroj opäť rozobraný, prevezený

do Sampora a začnú práce už priamo v našom chráme. Ich najdôležitejšou súčasťou bude finálna intonácia, ktorou dostane organ a s ním i náš kostol svoj hlas. Tento prvýkrát zaznie v plnej kráse počas inauguračnej svätej omše (pozri pozvánku nižšie). Tým však príbeh nekončí, ale začína. V lete budúceho roka začne prvý ročník Samporského organového festivalu. Bližšie informácie budú v ďalšom čísle občasnika, ako aj na internetovej stránke

benediktini.sk/organ.

o. Michal Mária

Príspevok na stavbu organa môžete poslať aj na osobitné číslo účtu:

SK60 7500 0000 0040 2926 1499

Pán Boh zaplať za vašu štedrosť!

POZVÁNKA

SRDEČNE pozývame všetkých našich dobrodincov a priaznivcov na slávnostné požehnanie a inauguráciu nového píšťalového organa v kláštornej Chráme Premenenia Pána v Sampore dňa **29. marca 2025** (sobota). Slávnostná pontifikálna omša spojená s požehnaním organa, ktorú bude celebrovat Mons. Marek Forgáč, predseda hudobnej subkomisie LK KBS, sa začne o **10.00 hod.** Po jej skončení bude nasledovať inauguračný koncert.

Pozor! Zmena!

2% z daní

Aj v nasledujúcom roku sa budeme uchádzať o vašu podporu formou **2 % z daní**. Prispieť môžete priamo na kláštor, teda už nie na občianske združenie, ako tomu bolo v uplynulých rokoch.

Údaje o prijímateľovi:

IČO: 37820591

Názov: Mnísi z rehole svätého Benedikta

BOHOSLUŽBY POČAS VIANOC

Vigília a Polnočná omša (24. 12.)	23.00
Narodenie Pána (25. 12.)	11.00
Sviatok sv. Štefana (26. 12.)	11.00
Sviatok sv. Jána (27. 12.)	6.30
Sviatok sv. Neviniatok (28. 12.)	6.30
Sviatok Svätej rodiny (29. 12.)	11.00
Deň v oktáve (30. 12.)	6.30
Posledný deň v roku (31. 12.)	6.30
V tento deň sa koná celodenná adorácia .	
Vešpery a ďakovná pobožnosť	17.00
Slávnosť Bohorodičky (1. 1. 2025)	11.00
Zjavenie Pána (6. 1. 2025)	11.00

POVINNOSŤ LÁSKY

Začína pri podaní pohára vody —

A kto by vám dal piť čo len za pohár vody...

Nepríde o svoju odmenu.

Končí pri obetovaní života —

Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí život za svojich priateľov.

A medzi nimi je široká paleta možností prejavov lásky pre každého ako to vyjadril sv. Pavol v liste Rimanom (12,9-21).

Abba Sisoes prebýval na hore abba Antona v samote. Keďže brat, ktorý ho obsluhoval, neprichádzal, deväť mesiacov nevidel človeka. Raz išiel cez horu a uvidel istého faranitu, ktorý poľoval na divoké zvieratá. Starec sa ho opýtal: „Odkiaľ si prišiel a ako dlho tu prebývaš?“ On odpovedal: „Ver mi, abba, v týchto horách som jedenásť mesiacov a okrem teba som tu nestretol žiadneho iného človeka.“ Keď to starec počul, vrátil sa do svojej izby, bil a do prs a hovoril: „Hľa, Sisoes, myslel si si, že si niečo veľké urobil. No neurobil si ani to, čo dokázal tento laik.“ (Gerontikon 810)

Estote Benedicti, č. 38, 25. 12. 2024.

Občasník priaznivcov a podporovateľov benediktínskeho mníšstva na Slovensku.

Redakcia: o. František Štrba, OSB, o. Jakub Kaliňski, OSB,

br. Dávid Mária Barjak, OSBN, o. Michal Mária Kukuča, OSB

Tlač: Tlačiareň Kubík, Námestovo

Nepredajné.

MODLITBA O SRDCE DIEŤAŤA

Pretvor moje srdce,
Svätá Mária, Matka Božia,
zachovaj moje srdce,
aby zostalo srdcom dieťaťa,
čisté a priehľadné ako pramenitá voda.

Daj mi srdce jednoduché,
čo nepozná smútok,
srdce nežné a súcitné,
čo je schopné darovať sa,
srdce verné a veľkodušné,
čo nezabúda na preukázané dobro
a nepripomína si pretrpené zlo.

Stváрни vo mne srdce pokorné,
čo nežiada za lásku odmenu,
srdce veľkorysé a neskrotné,
čo nezastaví žiadna nevďačnosť
a neznechutí nijaká ľahostajnosť,
srdce zanietené za slávu Ježiša Krista,
ranené jeho láskou,
ktorého rana sa zahojí až v nebi.
Amen.